

COLEGIUL NAȚIONAL
"COSTACHE NEGRI"
GALAȚI

**CERCUL
METODIC AL
PROFESORILOR
DE MATEMATICĂ**

LICEE GALAȚI

IAȘI

19-20 NOIEMBRIE 2022

***MENTORATUL
DIDACTIC-
CONTEXT
FACILITATOR ȘI
MODALITATE DE
SPRIJIN PENTRU
CARIERA
DIDACTICĂ***

PROF. GRIGORE MIRELA
PROF. DRUJESCU MARIUS
CLAUDIU

1. Noile politici europene și naționale în profesionalizarea carierei didactice

Mentoratul în învățământ este o ocupație reglementată în România.

Legea nr. 1/2011, prevede la art. 248 constituirea **corpului de mentori** pe lângă inspectoratele școlare și funcționarea acestuia în baza unei metodologii elaborate de către ministerul de resort. Pe de altă parte, COR (Clasificarea Ocupațiilor în România) prevede **ocupația de mentor** (cod 235902), corespunzător grupei de bază 2359 – specialiști în învățământ neclasificați în grupele de bază anterioare. Calificarea pentru ocupația de mentor se poate obține formal prin **cursuri de calificare** profesională sau prin cursuri de formare acreditate.

În prezent, activitatea de mentorat funcționează doar prin **inițiative locale** susținute, de regulă, prin diferite proiecte. Această **stare de fapt este îngrijorătoare**, deoarece toate diagnozele și analizele de nevoi arată **necesitatea iminentă** a acestei forme superioare de ucenicie destinată cadrelor didactice, în primul rând debutanților, acoperind în felul acesta insuficiența pregătirii inițiale practice.

MENTOR

- Conform prevederilor Legii educației naționale nr.1/2011 (art. 236, alin. 1), cu modificările și completările ulterioare, **formarea inițială pentru ocuparea funcțiilor didactice** din învățământul preuniversitar cuprinde:
- formarea inițială, **teoretică, în specialitate**, realizată prin universități, în cadrul unor programe acreditate potrivit legii;
- **master didactic cu durata de 2 ani** sau pregătirea în cadrul programelor de formare psihopedagogică de nivel I și II realizată prin departamentele de specialitate din cadrul instituțiilor de învățământ superior;
- **stagiul practic cu durata de un an școlar**, realizat într-o unitate de învățământ, sub coordonarea unui profesor mentor.

Mentoratul în învățământ este o ocupație reglementată în România.

Mentorii de inserție profesională sau **mentorii de stagiatură** sunt acea categorie de cadre didactice cu experiență în domeniul predării unei anumite specialități, care au parcurs un program de formare pentru a exercita atribuții de mentori de stagiatură și **urmăresc dezvoltarea profesională a profesorilor debutanți** în vederea practicării profesiei didactice la standarde de calitate.

„**Mentorul de dezvoltare profesională** colaborează cu Casa Corpului Didactic pentru proiecte și programe de formare continuă, consiliază și sprijină cadre didactice care au obținut definitivarea în sistemul de învățământ, prin organizarea unor activități de formare pentru dezvoltare personală și profesională, în vederea menținerii standardelor de competență pentru cadrele didactice.”

Mentorii de practică pedagogică, cunoscuți de obicei sub denumirea de **îndrumători de practică pedagogică** sunt cadre didactice care au o vastă experiență și care se bucură de un prestigiu profesional deosebit în cadrul comunității profesionale din care fac parte, contribuind la procesul formării inițiale a personalului didactic prin **monitorizarea și coordonarea directă a realizării practicii pedagogice** în cadrul unei unități școlare de învățământ.”.

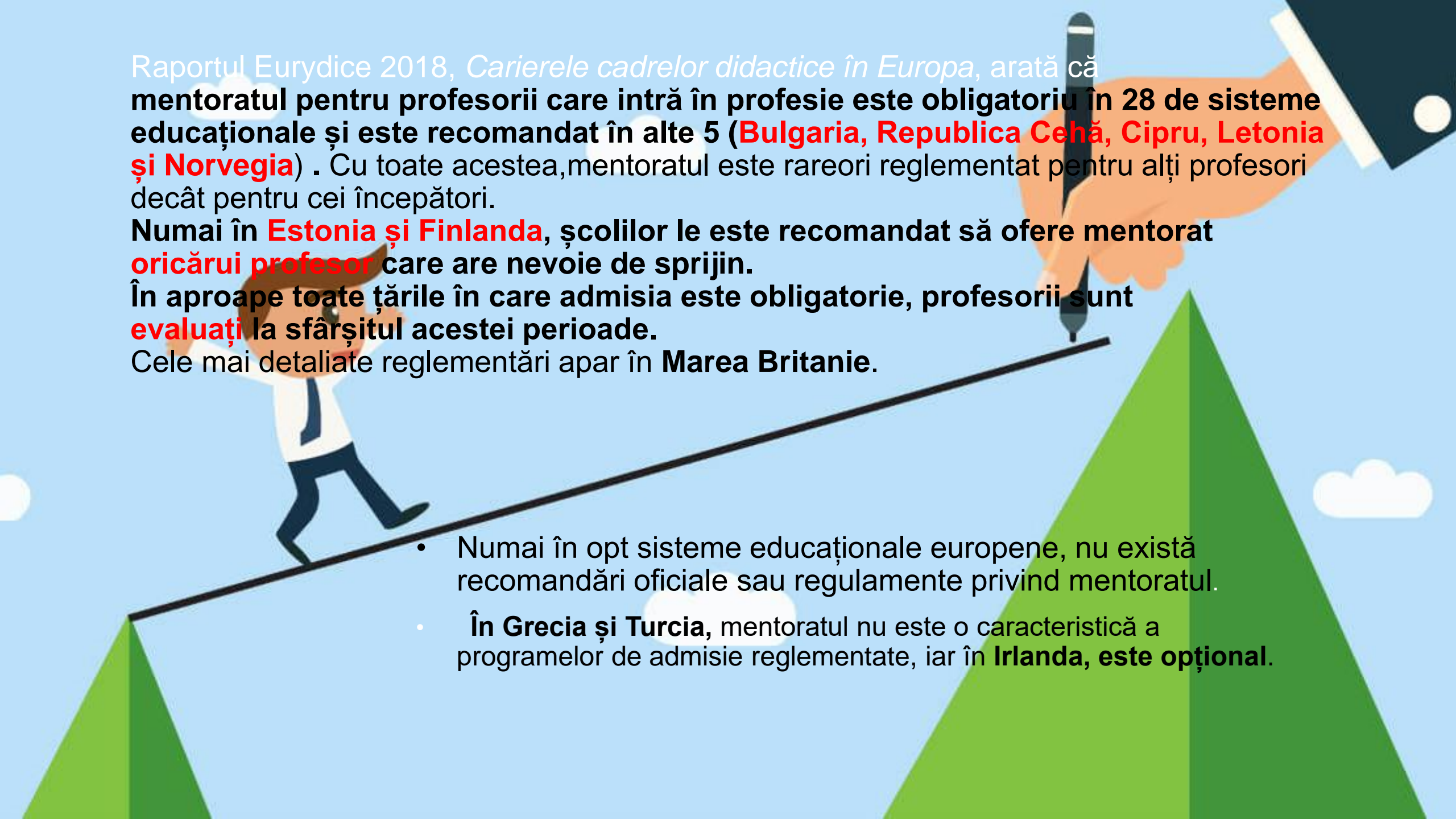
MENTOR

- Deși există standarde ocupaționale pentru toate categoriile de profesii de mentor, pentru **mentor de pregătire inițială**, **mentor pentru practica pedagogică** a studenților și **mentor pentru debutul profesional** – mentor de inserție profesională și încă din anul 2012 este constituit corpul de mentori conform OM nr. 5485/ 2011 (Monitorul Oficial 739/2011), **activitatea oficială de mentorat nu este încă demarată.**
- Conform prevederilor articolului 262, alineatul (4) din Legea nr. 1/ 2011, cadrele didactice care au calitatea de **profesori mentori** și fac parte din corpul profesorilor mentori ar fi trebuit să beneficieze de **reducerea cu două ore pe săptămână a normei didactice** în anul școlar în care desfășoară activitate de mentorat.
- Din nefericire, **corpul profesorilor mentori este o entitate** numită în baza legii, dar a cărei **activitate nu se regăsește în practică.**

The background features a stack of books on the right side, with their pages creating a textured, layered effect. On the left, there are several overlapping, semi-transparent geometric shapes in shades of orange, red, and purple, creating a modern, abstract design.

Politici europene în profesionalizarea carrierei didactice

Raportul Eurydice 2018, *Carierele cadrelor didactice în Europa*, arată că mentoratul pentru profesorii care intră în profesie este obligatoriu în 28 de sisteme educaționale și este recomandat în alte 5 (**Bulgaria, Republica Cehă, Cipru, Letonia și Norvegia**). Cu toate acestea, mentoratul este rareori reglementat pentru alți profesori decât pentru cei începători.

Numai în **Estonia și Finlanda**, școlilor le este recomandat să ofere mentorat **oricărui profesor** care are nevoie de sprijin.

În aproape toate țările în care admisia este obligatorie, profesorii sunt **evaluați** la sfârșitul acestei perioade.

Cele mai detaliate reglementări apar în **Marea Britanie**.

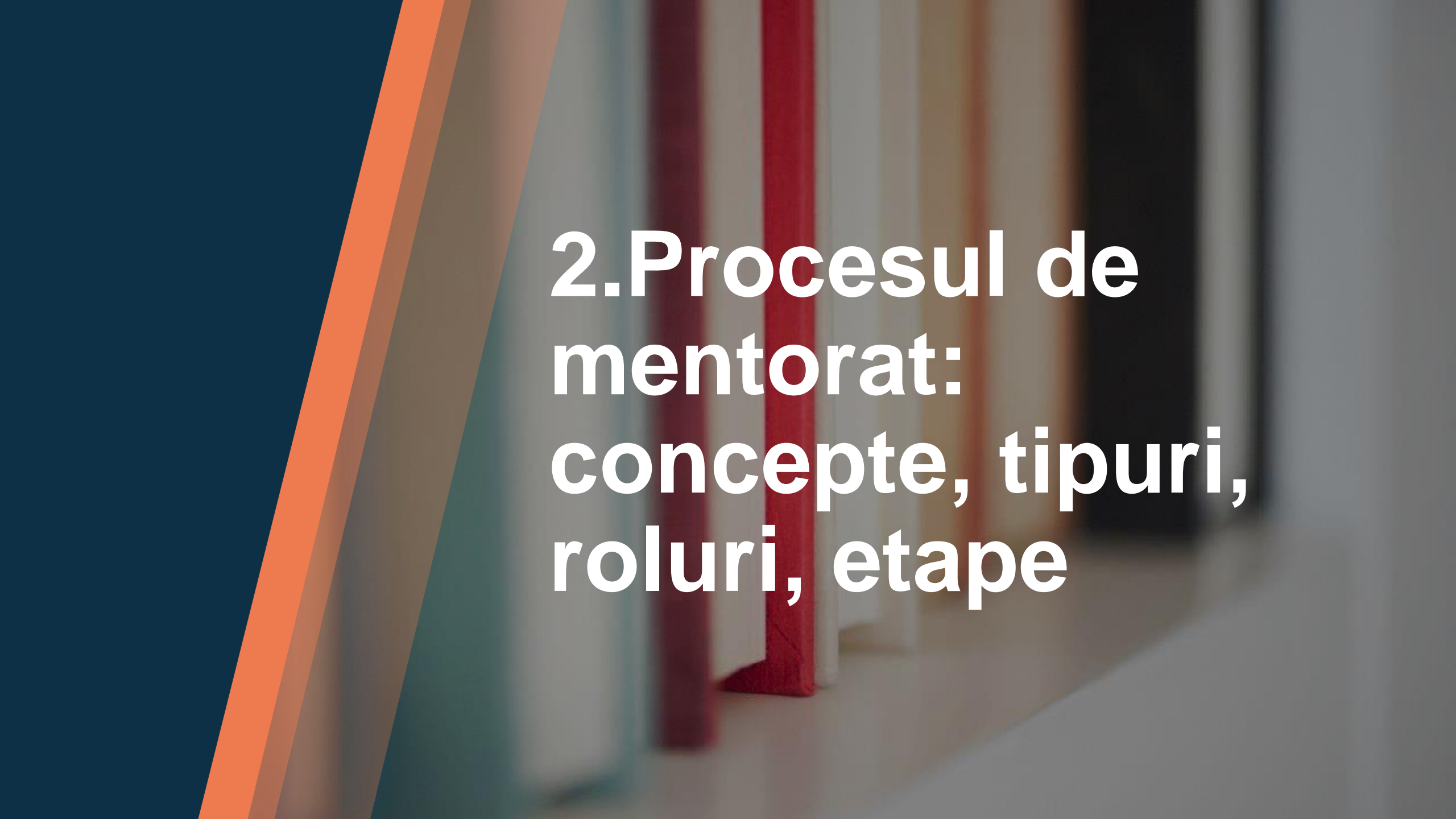
- Numai în opt sisteme educaționale europene, nu există recomandări oficiale sau regulamente privind mentoratul.
- În **Grecia și Turcia**, mentoratul nu este o caracteristică a programelor de admisie reglementate, iar în **Irlanda, este opțional**.

În **Portugalia**, profesorii debutanți au ” **perioade de probă**” al căror scop este de a evalua competențele didactice și de a verifica dacă el/ea se poate adapta la cerințele jobului. Profesorul tânăr este supervizat de un profesor senior (ales de managementul școlii), care definește un plan individual care să fie realizat de el/ea. Acest plan se concentrează pe mai multe domenii și țintește să evalueze abilitățile didactice, pedagogice și științifice ale tânărului profesor. La sfârșitul perioadei de probă, ambii profesori (supervizor și supervizat) au de făcut câte un raport. Aceste rapoarte sunt analizate de un judecător extern (care este de asemenea profesor).

În Spania:

- EDU/2886/2011, 20 octombrie reglementează chemarea, recunoașterea, certificarea și înregistrarea activităților de formare a profesorilor. În Articolul 6 și 7 se explică proiectele de formare în centre educaționale precum seminarii, grupuri de lucru, congrese, cu un tutore însărcinat cu activitățile online pentru a oferi ajutor și îndrumare profesorilor care participă la activități. În articolul 6, paragraful 3 se explică faptul că grupurile de lucru vor fi coordonate de unul dintre participanți (care sunt profesori), iar în paragraful 4 se afirmă că proiectele de formare în centrele educaționale se bazează pe munca colaborativă între egali.

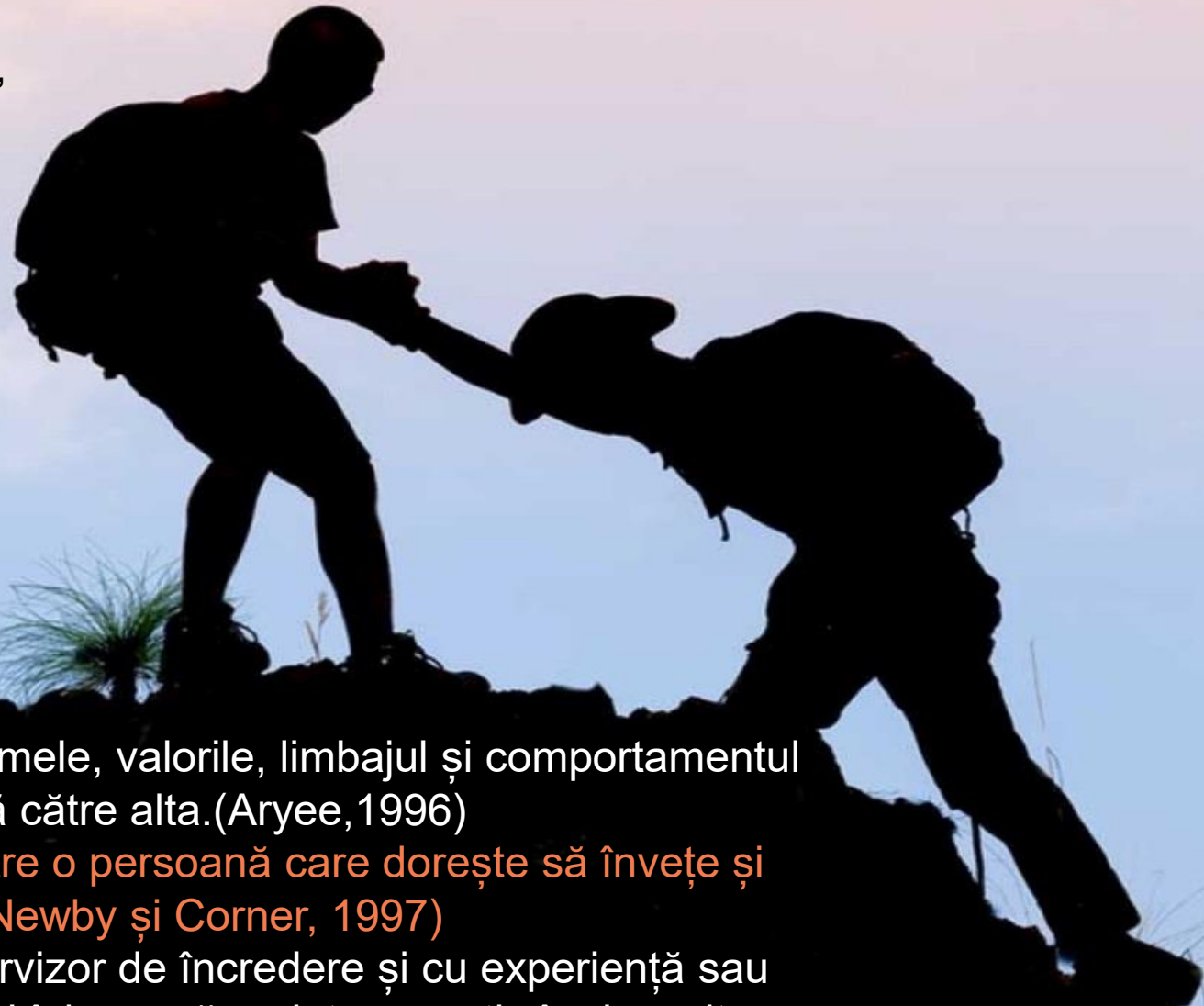
2. Procesul de mentorat: concepte, tipuri, roluri, etape

CONCEPTE

- Conceptul „**mentor**” a fost utilizat încă din **antichitate**, în mitologia greacă, unde reprezenta numele celui desemnat de regele Odysseus pentru a avea grijă de fiul său, în perioada în care el era plecat la război. Mentor era un bătrân din Itaca, prieten de încredere al regelui, reprezentând întruparea zeiței Atena, zeița greacă a înțelepciunii, abilităților și strategiei.
- Ideea de **transfer al cunoștințelor** de la o persoană experimentată către un discipol, prin intermediul unei **relații de mentorat**, a fost prezentă încă din școala lui Socrate, Platon și Aristotel.
- În a **doua jumătate a secolului al XIX-lea**, problematica mentoratului devine tot mai prezentă la nivelul societății, pentru ca în secolul XX să se regăsească în multiple domenii, inclusiv în educație.
- În prezent, **mentoratul este considerat un instrument eficient pentru formare și dezvoltare**, fiind utilizat în diverse domenii.

Mentoratul desemnează o relație de sprijin a învățării, educării între o persoană dispusă să-și împărtășească experiența și cunoștințele (mentor) și o altă persoană cu mai puțină experiență, aflată de regulă la începutul traseului profesional, capabilă și dispusă să primească acest sprijin pentru a-și dezvolta experiența profesională (persoană mentorizată).

- Mentoratul este un proces în care normele, valorile, limbajul și comportamentul social sunt transferate de la o persoană către alta. (Aryee, 1996)
- **Mentoratul este „o relație dinamică între o persoană care dorește să învețe și alta dornică s-o ajute și s-o ghideze”. (Newby și Corner, 1997)**
- „Un mentor poate fi definit ca un supervizor de încredere și cu experiență sau sfătuitor, care prin consimțământ mutual își asumă un interes activ în dezvoltarea și educarea unui individ tânăr și cu mai puțină experiență.” (Atkinson, 1994)

Caracteristici ale activității de mentorat, sintetizate de C.Stan (2020, pp.18-19)

• Mentoratul este o **relație comunicatională**, interpersonală, între două sau mai multe persoane, una cu un grad de experiză mai ridicat decât a celeilalte.

Relația de mentorat se **dezvoltă în timp**, iar în funcție de aceste schimbări, mentorul trebuie să adapteze nevoilor persoanei mentorizate gradul și tipul de informație, sprijinul și modelul oferit;

Un program de mentorat eficient vizează atingerea unor **obiective prestabilite**, formulate de mentor împreună cu persoana mentorizată;

Eficiența activității și relației de mentorat este influențată de **caracteristici ale personalității mentorului** (empatia, ușurința în stabilirea de relații interpersonale, atitudinea pozitivă, integritatea morală), dar și de **competențele profesionale** ale acestuia. Din perspectiva persoanei mentorizate, eficiența mentoratului este condiționată de **calități** cum sunt: **dorința de a se perfecționa, încredere, deschidere spre nou, disponibilitate de a învăța.**

Tipuri de mentorat

În funcție de **cadrul** în care se realizează, diferențiem:

Mentorat formal: este realizat într-o formă organizată, structurată, pe etape, planificat și evaluat, într-un cadru instituționalizat, stabil și suportiv.

Mentorat informal: este realizat într-o formă neorganizată, fără obiective prestabilite, în care relațiile și interacțiunile se stabilesc spontan, având rezultate benefice asupra mentorului și a persoanelor mentorate.

În funcție de dimensiunile structurale ale relației de mentorat:

- **Mentoratul tradițional sau classic**
- **Mentoratul între egali**
- **Sistemul amical de mentorat**
- **Mentoratul în echipă și mentoratul în grup**
- **Mentoratul inversat**
- **Mentoratul virtual sau on-line**

Beneficii ale relației de mentorat

Biehl B. (1996) grupează beneficiile în următoarele categorii (apud. M. Crașovan, 2016, p.76):

- **Beneficii profesionale:** persoana mentorată procesează și finalizează mai rapid sarcinile de serviciu, ajungând mai rapid la maturizarea profesională;
- **Beneficii emoționale:** creșterea încrederii în propriile acțiuni și capacități;
- **Beneficii de dezvoltare:** prin crearea contextului favorabil pentru ca o persoană cu autoritate să-l respecte și să-l considere egal pe debutant.

Beneficii ale relației de mentorat din perspectiva persoanei mentorizate:

- Îmbogățirea cunoașterii teoretice și practice;
- Oportunitatea de a primi consultanță și sprijin specializat;
- Folosirea accesului la oportunități de dezvoltare profesională ;
- Optimizarea adaptării la noul loc de muncă;
- Gestionarea și eliminarea stresului prin apelul la sprijinul unui mentor;
- Adoptarea unei atitudini pozitive în raport cu noul loc de muncă;
- Preluarea unor modele de comportament profesional dezirabil;
- Este provocat să-și asume riscuri, responsabilități, să stabilească obiective și să le realizeze, în acord cu înalte standarde de performanță;
- Dezvoltare personală evidențiată prin: creșterea încrederii în sine, creșterea stimei de sine, reducerea stresului, creșterea gradului de motivare etc.

(C. Stan, 2020, M Crașovan, 2016, L. Ezechil, 2009)

Personalitate, roluri, competențe ale mentorului din domeniul educațional

J.B. Rowley (1999) a identificat șase calități esențiale ale unui mentor bun (apud. C. Stan 2020):

- 1. Un mentor bun trebuie să fie angajat în rolul de îndrumător.
- 2. Un mentor bun trebuie să accepte necondiționat profesorul debutant, fără a emite judecăți despre acesta.
- 3. Un mentor bun trebuie să aibă capacitatea de a furniza suport instructiv adecvat.
- 4. Un mentor bun este eficient în diferite contexte interpersonale.
- 5. Un mentor bun trebuie să se implice în permanență într-un program de perfecționare.
- 6. Un mentor bun comunică speranță și optimism.

Pentru eficiența procesului de mentorat

să aibă convingerea că persoana mentorizată este capabilă să depășească provocările

Mentorul trebuie

să genereze încredere prin relația de mentorat

să aibă o perspectivă pozitivă

Pentru a facilita procesul de mentorat

să dispună de competențe în specialitate

să manifeste disponibilitatea de a participa la activități de documentare metodică-științifică permanentă;

Persoana mentorizată trebuie

să accepte cu deschidere feedback din partea mentorului

să manifeste disponibilitate pentru dezvoltarea și perfecționarea competențelor și abilităților didactice;

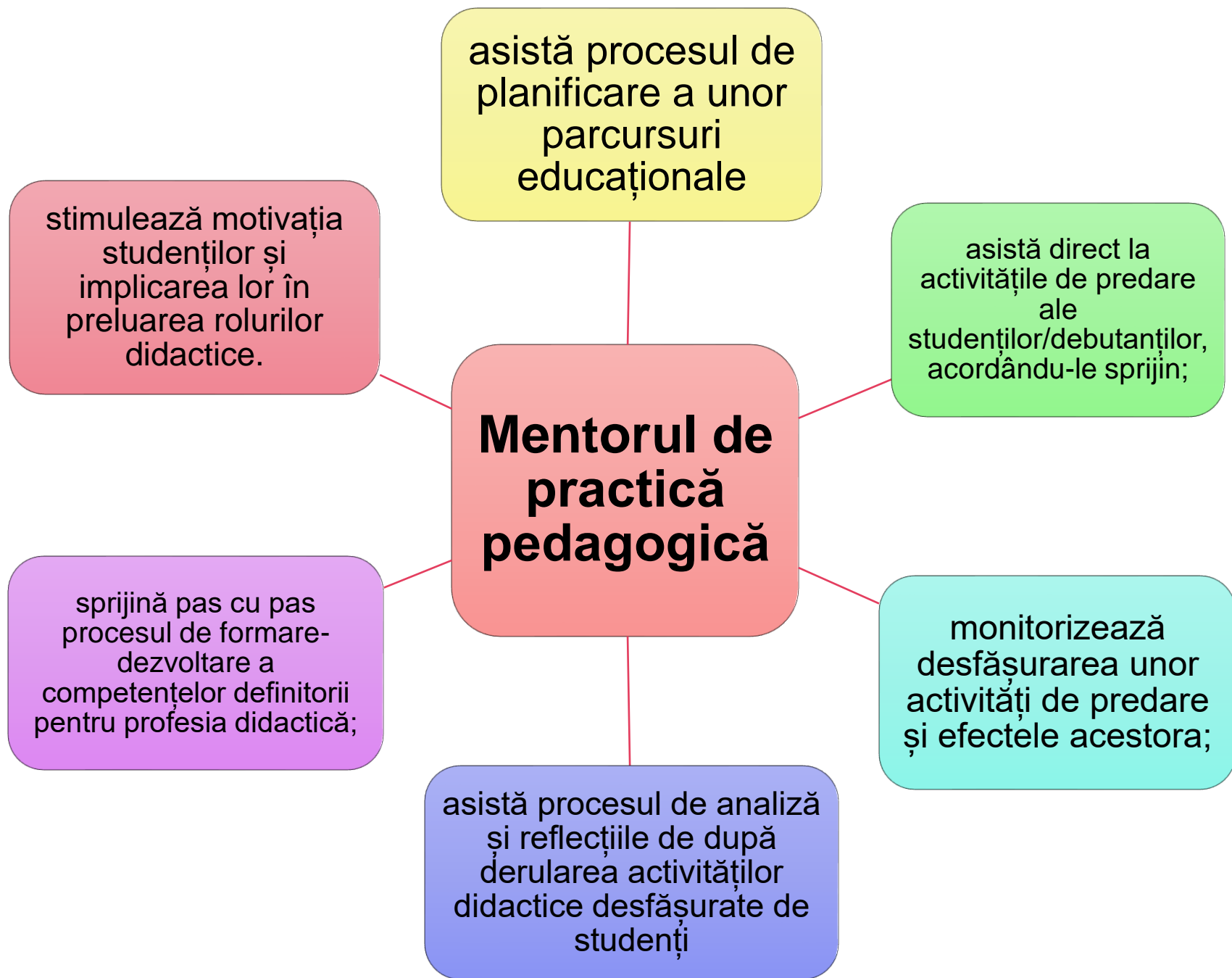
să militeze pentru promovarea principiilor unui învățământ modern și de calitate

să fie deschis la activități de consiliere și îndrumare;

MENTOR

FUNCȚII

MENTOR

FUNCȚII

Metodologia privind constituirea corpului profesorilor mentori, aprobată prin O.M. nr. 5.485/29.11.2011, precizează că **mentorul de stagiatură** îndeplinește o serie de **roluri specifice**:

- Reprezintă sursă de informații;
- Asigură coeziunea grupului;
- Comunică informații specifice activității pedagogice;
- Utilizează feedback-ul în comunicare;
- Identifică sursele potențiale de disfuncționalitate;
- Planifică și organizează activitatea de mentorat;
- Alcătuieste orarul de stagiatură și informează persoanele implicate;
- Informează persoanele implicate în activitatea de mentorat;
- Formează stagiarii în legătură cu folosirea mijloacelor de învățământ;
- Asistă pe stagiar în elaborarea proiectului didactic;
- Propune variante de îmbunătățire a proiectelor didactice;
- Dezvoltă capacitatea stagiatarului de a observa și de a analiza critic lecția;
- Lucrează cu feedback-ul;
- Monitorizează activitatea didactică a stagiatarului;
- Măsoară nivelul individual de performanță profesională;
- Transmite observațiile sale cu privire la fiecare activitate a stagiatarului;
- Realizează activități de evaluare;
- Întocmește rapoarte de analiză a activității stagiatarilor.

CURSURI DE FORMARE DESFAȘURATE ÎN ANUL ȘCOLAR 2021-2022

PROF I – MENTORAT DE CARIERĂ DIDACTICĂ, Elaborat în cadrul proiectului POCU “Profesionalizarea carierei didactice - PROF”, Cod SMIS proiect: 146587

PROF II- MENTORAT DE PRACTICĂ PEDAGOGICĂ, Elaborat în cadrul proiectului POCU “Profesionalizarea carierei didactice - PROF”, Cod proiect: POCU/904/6/25/146587

CURSURI DE FORMARE CE URMEAZĂ A FI DESFĂȘURATE ÎN ANUL ȘCOLAR 2022-2023, ÎN CADRUL PROIECTULUI ” PROFESIONALIZAREA CARIEREI DIDACTICE-PROF”:

PROF III- *Management educațional în context mentorat*- 16 credite, 64 ore, organizat în sistem online.

PROF IV- *Coaching în procesul de predare-invățare-evaluare În context blended-learning*- 16 credite, 64 ore, organizat în sistem online.

BIBLIOGRAFIE:

Emilia Dăncilă, Nicolae Antoniu Pellegrini, Eugenia Larisa Chițu - ARHITECTURA PROGRAMULUI DE MENTORAT – UN POSIBIL MODEL DE ABORDARE

Autori - experți din cadrul Universității "Lucian Blaga" din Sibiu - PROGRAM DE FORMARE CONTINUĂ:

PROF I – MENTORAT DE CARIERĂ DIDACTICĂ, Elaborat în cadrul proiectului POCU "Profesionalizarea carierei didactice - PROF", Cod SMIS proiect: 146587